

DEN ÆLDRE OG MENTALT PÅVIRKEDE PATIENT

Modul E

LÆRINGSMÅL FOR PLEJE OG OBSERVATION AF DEN MENTALT PÅVIRKEDE PATIENT

- At kursisterne får kendskab til de teoretiske og praktiske færdigheder, som det er nødvendigt at besidde i forbindelse med observationer og pleje af den ældre patient.
- At kursisterne får kendskab til de teoretiske og praktiske færdigheder, som det er nødvendigt at besidde i forbindelse med observationer og pleje af den mentalt påvirkede patient
- Herunder hvordan man agerer overfor en udadreagerende patient, den konfuse patient og den demente patient

CASE - RAPPORTEN

- Du skal passe A. Thomsen på 82 år, som indlægges med tiltagende konfusion – obs UVI.
- Thomsen er i forvejen kendt med demens og bor på plejehjem.
- Hun har vrisset en del af plejepersonalet og pillet sin IV adgang ud flere gange.
- Hun er bevidsthedspåvirket, og vil gerne bare hjem til sit hus. Sover ikke ordentligt om natten.
- Hun forsøger at kravle ud af sengen når det er muligt.
- Går med rollator til daglig, og bruger briller og høreapparater.
- Hun har svært ved at udføre og få udført personlig hygiejne, i perioder vrissen og slår ud efter personalet.
- BT 116/76, puls 102, SAT 97, Tp 38.9, RF 23, GCS 13.

VIDEOKLIP

PLEJE OG OBSERVATION AF

DEN ÆLDRE OG MENTALT PÅVIRKEDE PATIENT

**HVILKE BEHOVSOMRÅDER/PROBLEMER HAR
PATIENTEN –
DELS UD FRA RAPPORTEN DELS UD FRA VIDEOEN?**

BEHOVSOMRÅDER

Hvad er der af behovsområder / problemstillinger?	Hvad kan årsagen være?	SPV-opgaver

HVAD SKER DER MED KROPPEN, NÅR MAN BLIVER GAMMEL

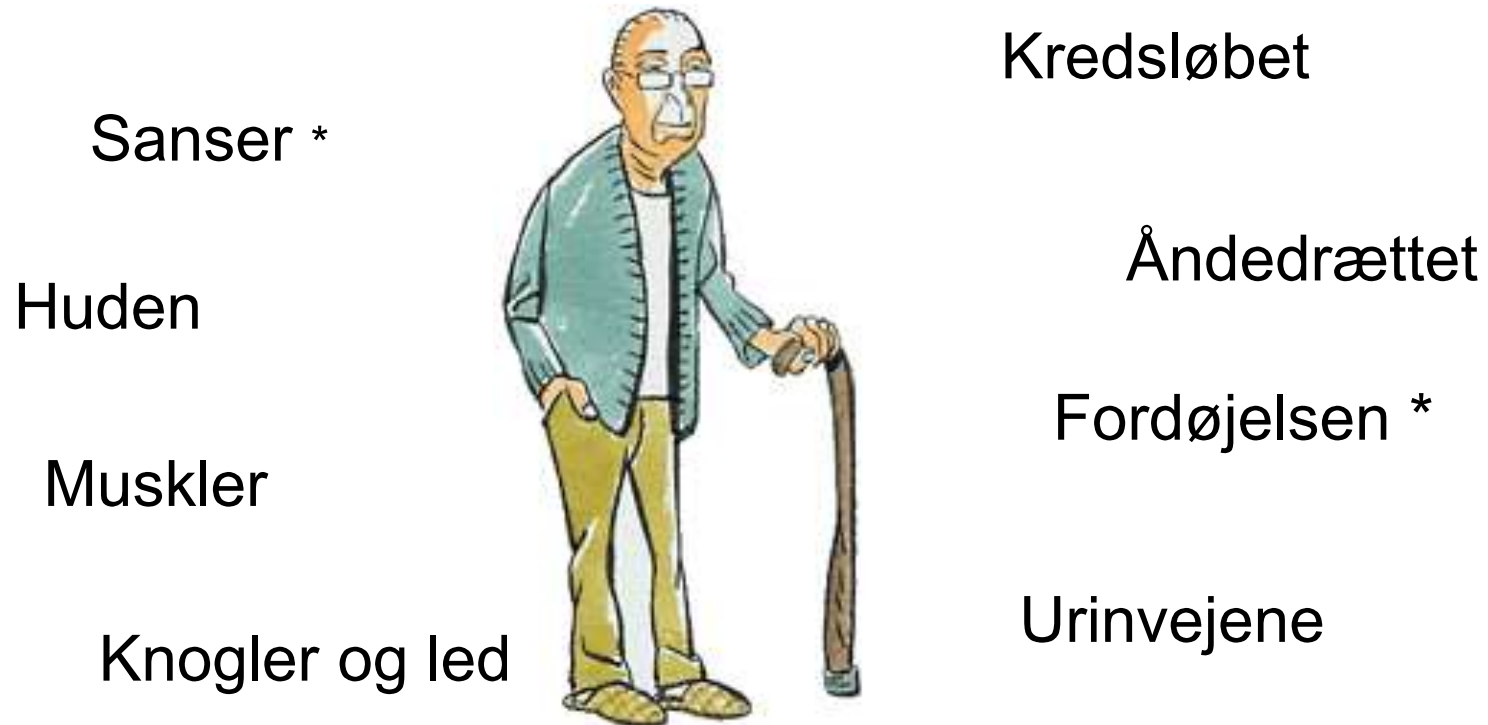
- Når ældre mennesker bliver indlagt på sygehuset, kan de godt blive lidt forvirrede og måske konfuse.
- De ved ikke, hvor de er henne, glemmer beskeder og spiser og drikker måske kun på opfordring.
- Det er ikke ensbetydende med at de er demente (som er en sygdom), det er oftest kun fordi de ikke er i deres vante omgivelser, og så lige har den sygdom de er indlagte for!

I TAKT MED AT VI BLIVER ÆLDRE, SKER DER NOGET MED KROPPEN

Hvad kan I forestille Jer der sker med .... Og hvilke opgaver kan I have den forbindelse?

Psyken / sociale behov / hukommelsen

Hjælpemidler til den ældre patient

- Hvis en ældre patient ikke har sine hjælpemidler kan patient fremstå hjælpeløs eller forvirret.

- Nogle af disse hjælpemidler kan være:

- Rollator
- Høreapparat
- Briller
- Gebis
- Specielle sko

DEN UDADREAGERENDE PATIENT

Nogle patienter, specielt mentalt påvirkede, kan i perioder være udadreagerende.

Årsagen hertil kan være mange:

Følelser som afmagt, afslag, afvisning, frygt, angst, forståelsesvanskeligheder eller manglende indflydelse kan spille ind.

I sådanne situationer, er det vigtigt vi som personale bevarer roen, og husker at patientens aggression sjældent er rettet mod os personligt.

DEN UDADREAGERENDE PATIENT

Når du skal passe en udadreagerende patient bør du være opmærksom på patienten, og som minimum tænke over følgende:

- Undgå hurtige bevægelser
- Tal i et roligt tempo – skab en ligeværdig og anerkendende dialog.
[Hvordan kan man gøre det?](#)
- Bør jeg sætte mig ned ved siden af patienten for at være i samme højde?
- Inddrag patienten i planerne og behandlingen

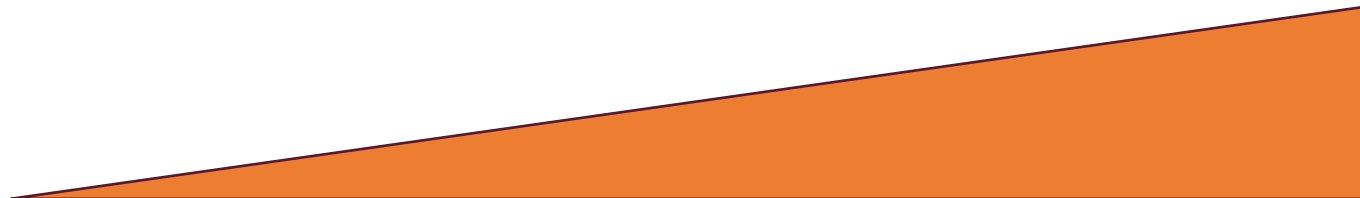

ÅRSAGER TIL MENTAL PÅVIRKNING

- Skade i nervesystemet
- Psykisk sygdom
- Konfusion/ deliriøs
- Demens

Konfusion

Delir

DEN KONFUSE PATIENT

- Konfusion er en **midlertidig** forstyrrelse i opmærksomhed og opfattelse, grundet dysfunktion i centralnervesystemet
- Den konfuse patient ses på mange afdelinger og er en patientgruppe I hyppigt kommer ud til vagter hos.
- Det er patienter, der kræver meget opmærksomhed, energi og tålmodighed.

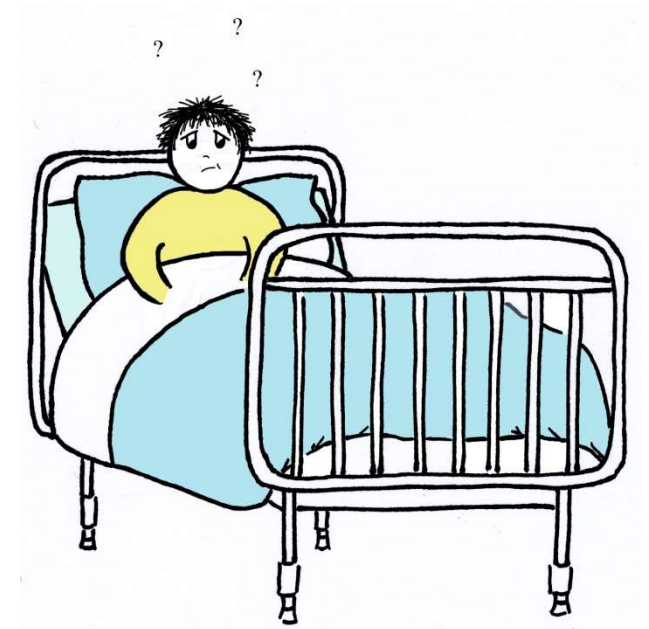

DEN KONFUSE PATIENT

Årsager til konfusion kan bla. være:

- Dehydrering
- Urinvejsinfektion (UVI)
- Infektioner generelt
- Lavt blodsukker
- Hospitalisering
- Bivirkninger af medicin
- Lægemiddelseponering
- Abstinenser

SPV-OPGAVER VED DEN KONFUSE PATIENT

Forlad **ikke** en konfus patient!

Hvorfor?

Skab et roligt, trygt og overskueligt miljø – fjern al unødig ”støj”. **Hvordan?**

Skærm patienten. **Hvorfor?**

Tilbyd ofte mad og drikke **Hvorfor?**

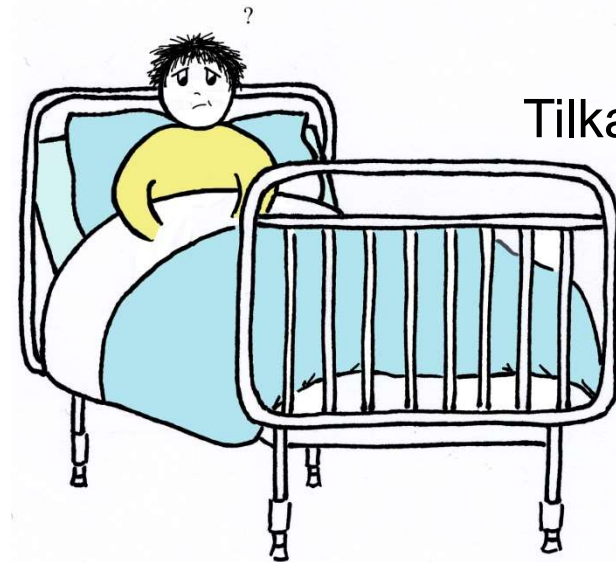
Kommunikation

Realitetskonfronter patienten. **Hvorfor og hvordan?**

Brug korte sætninger og lukkede spørgsmål.

Hvorfor?

Undgå konfrontation og argumentation. **Hvorfor?**

Tilkald sygeplejersken ved forandring. **Hvorfor?**

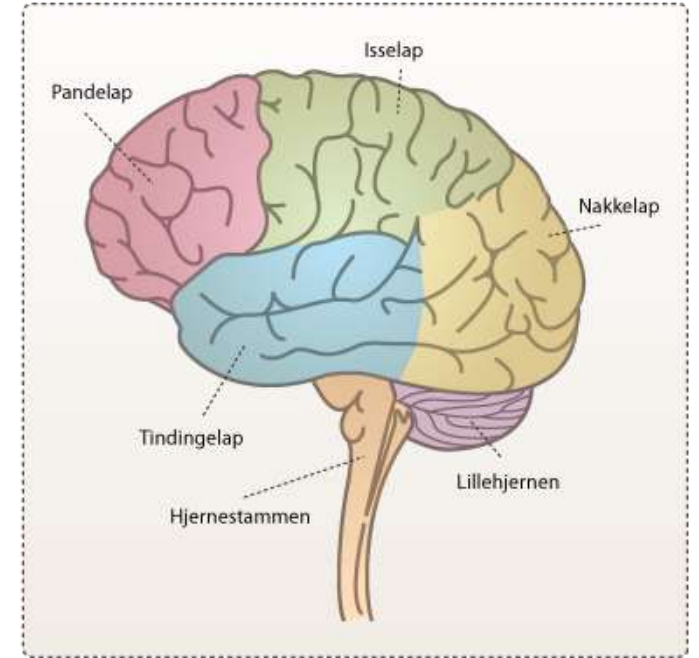
Hjælp evt. patienten med personlig hygiejne

Hjælp dem til at få normal søvnrytme

DEMENS

- Demens er en fællesbetegnelse for sygdomme i hjernen, der kan forårsage:
  - Hukommelsesbesvær
  - Nedsat koncentrationsevne
  - Adfærds- og personlighedsforstyrrelser
  - Intellektuel forringelse (interesse, sygdomserkendelse, depression)
  - Dårlige personlig hygiejne
  - Afasi og apraksi.

DEN DEMENTE PATIENT

Demens er modsat konfusion er permanent tilstand.

Her nytter det sjældent at virkelighedskorrigere.

- Afled dem, eller gå forsigtigt med på deres ideer.
- Skærm dem
- Tal roligt, venligt og brug lukkede sætninger
- Snak om "gamle dage"
- Hold dem i hånden – vis empati
- Hjælp dem med personlig hygiejne
- Hav tålmodighed!
- De bliver meget hurtigt trætte

SØVN / HVILE

- Søvn er en fysiologisk nødvendighed for alle levende væsener, og er vigtig for blandt andet kognitive funktioner.
- Søvn har en række søvnstadier, og det er vigtigt for specielt ældre at søvnen er sammenhængende og på det rigtige tidspunkt af døgnet.
- Det er din opgave som SPV at sikre at det er muligt for patienten

HVAD KAN FORSTYRRE EN SØVN?

Hvad kan f.eks forstyrre søvnen under en indlæggelse?	Hvad kan du bl.a. gøre for at hjælpe til en bedre søvn?

OVERLEVERING AF RAPPORT

Hvad og hvordan vil I give rapporten videre til den SPV-vagt, der skal overtage vagten.

Hvad er vigtigt?

KURSIST CASE